

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis Pœnitentiæ & Extremæ Unctionis;
necnon varia summorum Pontificum Decreta, contra Moralis corruptæ
propositiones, & alia

Genet, François

Parisiis, 1703

Q. 5. Potest-ne impendi Sacramentalis absolutio moribundo, cui vis morbi facultatem adimit confitendi peccata sua, imò & præbendi aliquod doloris signum, & desiderium percipiendi peccatorum suorum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40817

Can. 79.

Pœnitentes qui attentè leges Pœnitentiæ exequuntur: si casu in itinere vel in mari mortui fuerint, ubi eis subveniri non possit: Memoria eorum & orationibus & oblationibus commendetur.

Can. 83.

Eadem præcipit Concilium Arelatense secundum his verbis. De his qui in Pœnitentiâ positi, vitâ excesserunt, placuit nullum Communionem vacuum debere dimitti: sed pro eo quod honoraverit Pœnitentiâ, Oblatio illius recipiatur.

Quocirca videmus Ecclesiam, eos qui in hoc statu moriebantur, semper considerasse, tanquam mortuos in pace, & gratiâ Domini; Quoniam quidem Presbyteri Oblationes quæ pro iis fiebant, aut eorum nomine, accipiebant, offerentes Sacro-sanctum Sacrificium, & Ecclesiæ preces pro illarum animarum salute.

Omnia quæ modò diximus clarè satis ostendunt, eos qui mori in peccato timent, non recurrere debere ad Sacerdotalem absolutionem, nimis præcipitem, tanquam ad securius salutis remedium; sed potiùs ad Pœnitentiâ, vel absolutionis dilationem, ut hoc modo contra frequentes relapsus securos tutosque se possint servare.

Quæst. 5. Potest-ne impendi Sacramentalis absolutio moribundo, cui vis morbi facultatem adimit confitendi peccata sua, imò & præbendi aliquod doloris signum, & desiderium percipiendi peccatorum suorum absolutionem?

Resp. Certum est primò, absolvendum esse in extremo mortis articulo pœnitentem, qui antequam morbi violentiâ opprimeretur, aut in phrenesim inciderit, Confessorem petiit à quo absolveretur, ut dicitur in Concilio Car-

thaginensi relato in Canone ubi sic legitur : *Is qui Pœnitentiam in infirmitate petit, si casu dum ad eum Sacerdos invitatus advenit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in Phrenesim versus fuerit : dent testimonium qui eum audierunt, & accipiat Pœnitentiam : si supervixerit, admoneatur petitioni suae satisfactum, & subdatur statutis Pœnitentia legibus, quamdiu Sacerdos qui Pœnitentiam dedit probaverit.* Can. Is qui 26. quest. 6.

Si verò pœnitens nulla præ morbo potuit edere signa, nec significaverit priusquam in eum casum inciderit, velle se confiteri, distinguendum videtur; vel enim agitur de homine pio, qui Sacramenta frequentare solebat cum sanus erat, & communi hominum existimatione bono; & in hoc casu absolvi potest, etiamsi nulla animi pœnitentis indicia, vel verbo, vel nutu ediderit; nam toto vitæ Christianæ quam egit curriculo, idonea sanè & luculenta conversi ad Deum cordis argumenta præbuit, atque adeo se præstitit dignum, cui in ultimâ vitæ lineâ constituto, Ecclesiæ Sacramenta absque ulla suæ voluntatis significatione porrigerentur.

Et ratio est, quia, ex communi Theologorum consensu post Concilium quartum Carthaginense mox citatum, ei danda est absolutio, quem præsentibus testati sunt velle confiteri, licet aliundè malè viveret, quia ex hoc testimonio Confessarius sufficiens habet fundamentum credendi ægrum peccatorum suorum Pœnitentiam agere, verumque emendationis propositum habere, & ita sufficientem materiam comperit Confessarius, ut tali moribundo possit absolutionem concedere. A fortiori ei danda est absolutio, qui vitam egit homine Christiano dignam, licet morbo subito corre-

ius, nullum possit indicium præbere, quoniam
ejus bona peracta vita, juxta Patrum unani-
mem consensum, securius longè præbet fun-
damentum credendi, cum tali casu correptum
à peccatis absolvi velle, quam ea signa quæ ab
improbo tradi potuerunt, velle se converti in
articulo mortis; cum sancti Patres eas con-
versiones, semper suspectas habuerint, quæ in
tali casu fiebant, quando ægroti non solum
confiteri velle se significabant, verum etiam
cum lacrymis confessi erant peccata sua, de
quibus ait sanctus Augustinus; *Absolutionem
damus, securitatem non damus.* Vide cap. 5.
quæst. 21.

Sacerdotale
juxta usum
Eccles. Rom.
Venetiis.
apud Joan.
Variscum &
Socios excu-
sum. anno
1560. fol. 61.

Id etiam probari potest ex Sacerdotali Ro-
mano his verbis: *Talis infirmus, aut jam
amisit loquelam, vel usum rationis; putà,
quia phreneticus, aut non: in primo casu si
benè vivebat ut bonus fidelis, & frequenta-
bat Confessionem & Communionem, & hu-
jusmodi, quamvis non petierit Sacramenta,
quia ex insperato talia acciderunt: vel etiam
si malus & obstinatus diu perseverans in pec-
catis est, & diu non confessus; si petiit Sa-
cerdotem ut confiteretur, ostendit se facere
velle omnia qua debet, & interea factus est
mutus, vel phreneticus, & periculum est in
mora, debet præsupponi contritus; & faciente
aliquo Confessionem generalem pro eo, sicut sit
in populo, Sacerdos faciat absolutionem ab
omni sententia & peccato, & potest injungere
circumstantibus aliquid pro eo faciendum, vel
heredibus, aut consanguineis pro ejus anima,
si volunt acceptare. Deinde debet dari ei Eu-
charistia quamvis non sit confessus.*

Anno 1610.
cap. 10.

Statuta quoque Synodalia Ecclesiæ Lemo-
vicensis idem asserunt his verbis: *Poterit quo-
que idem applicari remedium ei, qui judicio,*

De Sacram. Pœnit. Cap. XII. 201

omniumque sensuum usu statim captus est non-
petitâ Pœnitentiâ, nulloque signo contritionis
edito, cum violentia morbi iudicatur dere-
pentè & ex improvîso præventus, & oppressus,
& Christianè vixit; ferrique potest iudicium
ex actionibus vitæ & moribus, eum libenter
Pœnitentiæ Sacramentum petiturum fore, si
tempus & morbi violentia permisissent, licet
hoc in casu nihil de absolutionis effectu pro-
mittere possimus: sed animarum salvanda-
rum causâ nullum remedium omittere debemus:
quod Deus potestati nostræ commisit, Deum
orantes ut immensâ bonitate & misericordiâ
quod deest agrotorum dispositioni suppleat, cæ-
tera inscrutabilibus Dei iudiciis commen-
dantes.

Sin autem æger, qui nullum contritionis
signum dare potest, luxuriosè nimiâque cum-
licentiâ vixerit, quæ à nobis dicta sunt osten-
dere planè videntur, ei non dandam esse abso-
lutionem, quoniam Confessarius nullum habet
legitimum fundamentum credendi, materiam
proximam Sacramenti (scilicet pœnitentiæ
actus) esse præsentem.

Nec colligi potest ei dandam esse absolutio-
nem ex verbis Divi Augustini in fine libri pri-
mi de Adulterinis Conjugiis, ubi loquens de
Catechumenis, hoc est de iis qui se dispone-
bant ad recipiendum Baptismum, ait: Ego non
solum alios Catechumenos, verum etiam ipsos
qui viventium conjugis copulati retinent adul-
terina consortia, cum salvos corpore in his
permanentes non admittamus ad Baptismum:
tamen si desperati, & intra se pœnitentes ja-
tuerint, nec pro se respondere potuerint, bap-
tizando puto, ut jam hoc peccatum cum cate-
ris lavacro regenerationis abluatur: si autem
ab illa desperatione fuerint recreati, potuerint

S. August. in
fine, lib. 1.
de Adult.
Conjug.

vivere, aut facient quod statuerunt. . . .
 Qua autem Baptismatis, eadem reconciliatio-
 nis est causa: si fortè Pœnitentiam finienda
 vita periculum præoccupaverit.

Ex his, inquam, sancti Doctoris verbis, non
 licet concludere in casu de quo modò locuti
 sumus, concedendam esse absolutionem; quia
 Divus Augustinus, hoc loco loquitur de iis
 qui se disponebant ad recipiendum Baptismum,
 licèt essent adhuc adulteriù peccato impliciti,
 ac proinde sermo est de iis qui significaverant
 se velle Baptismum recipere. Unde idem Sanc-
 tus ait in eodem loco: *si autem ab illa despe-
 ratione fuerint recreati, potuerint vivere, aut
 facient quod statuerunt.* Quæ verba satis de-
 clarant, eum solùm loqui voluisse de iis qui
 Baptismum petebant, seque ad eum recipien-
 dum parabant, qui Catechumeni statum
 erant amplexi.

Quest. 6. Possèt-ne dari absolutio moribun-
 do, saltem sub conditione, qui nimia semper
 cum licentia vixit, cùm morbus eum impedit,
 quominus aliquod doloris indicium possit pro-
 ferre?

Resp. Mos ille dandi absolutionem sub con-
 ditione, in Ecclesia nunquam viguit per sex-
 decim sæcula, & asserere possumus, non sine
 magnâ temeritate rem tanti momenti in Ec-
 clesiam introduci posse, sine aliquâ legitimâ
 autoritate, & contra universalem Ecclesia-
 rum omnium traditionem; quoniam nullum
 vestigium ejus reperire licet in aliquo Conci-
 lio, in aliquo sancto Patre, aut aliquo Ritua-
 li Ecclesiæ Latinæ vel Græcæ: Nusquàm, in-
 quam, comperitur, absolutionem dari posse
 sub conditione in Sacramento Pœnitentiæ,
 quocùmque tandem casu. Ritualia namque, &
 præsertim Romanum, minimas quasque Sa-